

Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE) - Pytania i odpowiedzi odnośnie choroby wywołanej przez koronawirus 2019 (COVID-19)

Jest to tłumaczenie treści dostępnej pod

adresem: <https://www.oie.int/en/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019novel-coronavirus/>. Dostęp: 2020-04-21.

Aktualna wersja dostępna pod podanym wyżej linkiem. Ostatnia aktualizacja informacji na stronie OIE w dniu **21 kwietnia 2020 r.**

Co powoduje COVID-19?

Koronawirusy (CoV) należą do rodziny wirusów RNA (kwasu rybonukleinowego). Nazywane są koronawirusami ponieważ cząsteczka wirusa wykazuje charakterystyczną „koronę” białek kolczastych wokół otoczki lipidowej. Zakażenia CoV są powszechne wśród zwierząt i ludzi. Niektóre szczepy CoV są odzwierzęce, co oznacza, że mogą być przenoszone pomiędzy zwierzętami i ludzmi, ale wiele szczepów nie jest odzwierzęcych.

U ludzi CoV może powodować od zwykłego przeziębienia do bardziej poważnych chorób takich jak [Środkowo Wschodni Zespół Układu Oddechowego](#) (wywołany przez MERS-CoV) i Zespół Ciężkiej Ostrej Niewydolności Oddechowej (wywołany przez SARS-CoV). Szczegółowe badania wykazały, że SARS-CoV został przeniesiony z cywetów na ludzi, a MERS-CoV z wielbłądów dromaderów na ludzi.

W grudniu 2019 r. w Wuhan City, chińskiej prowincji Hubei, odnotowano u ludzi przypadki zapalenia płuc nieznanego pochodzenia. Nowy CoV został zidentyfikowany przez chińskie władze jako czynnik sprawczy. Od tego czasu przypadki u ludzi były zgłaszane przez prawie wszystkie kraje na całym świecie a wydarzenie COVID-19 zostało ogłoszone przez Światową Organizację Zdrowia jako pandemia. Aktualne informacje można znaleźć na [stronie internetowej WHO](#).

CoV, który powoduje COVID-19, został oznaczony jako SARS-CoV-2 przez Międzynarodowy Komitet Taksonomii Wirusów (ICTV); to jest nazwa naukowa. Wirus może być również określany jako „wirus COVID-19” lub „wirus odpowiedzialny za COVID-19”. COVID19 odnosi się do choroby wywołanej przez wirusa.

Czy zwierzęta są odpowiedzialne za COVID-19 u ludzi?

Wydaje się, że dominującą drogą przenoszenia COVID-19 jest człowiek - człowiek.

Obecne dowody sugerują, że wirus COVID-19 ma źródło pochodzenia zwierzęcego. Dane dotyczące sekwencji genetycznej ujawniają, że wirus COVID-19 jest bliskim krewnym innych CoV krążących w populacjach nietoperzy *Rhinolophus* (Horseshoe Bat). Jednak do tej pory nie ma wystarczających dowodów naukowych, aby zidentyfikować źródło wirusa COVID-19 lub wyjaśnić pierwotną drogę przeniesienia na ludzi (która mogła obejmować gospodarza pośredniego).

Konieczne są badania w celu znalezienia źródła, ustalenia, w jaki sposób wirus wszedł do populacji

ludzkiej i ustalenia potencjalnej roli rezerwuaru zwierząt w tej chorobie.

Priorytety badań w celu zbadania źródła zwierzęcego zostały omówione przez nieformalną grupę doradcą OIE ds. COVID-19, nową grupę OIE ad hoc ds. COVID-19 i interfejsu człowiek-zwierzę oraz zostały zaprezentowane na Światowym Forum Badań i Innowacji WHO (11-12 lutego 2020 r.) Przez przewodniczącego grupy roboczej OIE Wildlife. Więcej informacji na temat grupy OIE ad hoc ds. COVID-19 i interfejsu człowiek-zwierzę oraz mapy drogowej WHO R i D można znaleźć w linkach pod „więcej informacji” u dołu strony

<https://www.oie.int/en/scientific-expertise/specific-information-and-recommendations/questions-and-answers-on-2019-novel-coronavirus/> .

Czy zwierzęta mogą być zarażone wirusem COVID-19?

Teraz, kiedy infekcje wirusem COVID-19 są bardzo częste w populacji ludzkiej istnieje możliwość aby niektóre zwierzęta zostały zarażone poprzez bliski kontakt z zainfekowanymi ludźmi. Zarażenie zwierząt wirusem COVID-19 może mieć implikacje dla zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz dla ochrony dzikich zwierząt.

Kilka kotów i psów (domowe koty i tygrys) zostało zbadanych w kierunku wirusa COVID-19 z wynikiem pozytywnym w następstwie bliskiego kontaktu z zainfekowanymi ludźmi. Dalsze informacje zgłoszone do OIE można znaleźć na dole strony OIE (link powyżej) w części „więcej informacji”.

Trwają badania mające na celu lepsze zrozumienie podatności różnych gatunków zwierząt na wirusa COVID-19 oraz ocenę dynamiki infekcji u podatnych gatunków zwierząt.

Wstępne wyniki badań laboratoryjnych sugerują, że spośród badanych gatunków zwierząt koty są najbardziej podatnymi gatunkami na COVID-19 i koty mogą być dotknięte chorobą kliniczną. W warunkach laboratoryjnych koty były w stanie przenosić infekcję na inne koty. Fretki również wydają się być podatne na infekcje, ale w mniejszym stopniu na chorobę. W warunkach laboratoryjnych fretki mogły również przenosić infekcje na inne fretki. Psy wydają się być podatne na infekcje, ale wydają się być mniej dotknięte niż fretki lub koty. Egipskie nietoperze owocowe zostały również zainfekowane w warunkach laboratoryjnych, ale nie wykazywały oznak choroby ani zdolności skutecznego przenoszenia infekcji na inne nietoperze.

Do tej pory wstępne wyniki badań sugerują, że drób i świnie nie są podatne na zakażenie SARS-CoV-2.

Obecnie nie ma dowodów sugerujących, że zwierzęta zakażone przez ludzi odgrywają rolę w rozprzestrzenianiu się COVID-19. Ogniska ludzkie są kierowane przez kontakt osobisty między ludźmi.

Co wiemy o wirusie COVID-19 i zwierzętach towarzyszących?

Obecne rozprzestrzenianie się COVID-19 jest wynikiem przenoszenia się z człowieka na człowieka. Do chwili obecnej nie ma dowodów na to, że zwierzęta towarzyszące odgrywają istotną rolę w rozprzestrzenianiu się choroby. Dlatego nie ma uzasadnienia w podejmowaniu środków przeciwko zwierzętom towarzyszącym, które mogłyby zagrozić ich dobrostanowi.

Niektóre przykłady zakażeń zwierząt zgłoszono do OIE. Więcej informacji na temat tych wydarzeń można znaleźć w sekcji „więcej informacji”. Jak dotąd wydaje się, że są to pojedyncze przypadki i nie ma dowodów na to, że zwierzęta towarzyszące odgrywają rolę w rozprzestrzenianiu się ludzkiej choroby.

Wstępne wyniki badań laboratoryjnych sugerują, że spośród badanych gatunków zwierząt koty są najbardziej podatnymi gatunkami na COVID-19 i koty mogą być dotknięte chorobą kliniczną. W warunkach laboratoryjnych koty były w stanie przenosić infekcję na inne koty. Fretki również wydają się być podatne na infekcje, ale w mniejszym stopniu na chorobę. W warunkach laboratoryjnych fretki mogły również przenosić infekcje na inne fretki. Psy wydają się być podatne na infekcje, ale wydają się być mniej

dotknięte niż fretki lub koty.

Do tej pory wstępne wyniki badań sugerują, że drób i świnie nie są podatne na zakażenie SARS-CoV-2.

Jakie środki ostrożności należy podjąć, gdy zwierzę towarzyszące lub inne zwierzęta mają bliski kontakt z ludźmi chorymi lub podejrzanymi o COVID-19?

Obecnie nie ma dowodów że zwierzęta towarzyszące odgrywają znaczącą rolę epidemiologiczną w tej ludzkiej chorobie. Jednakże, ponieważ zwierzęta i ludzie mogą czasem dzielić choroby (znane jako choroby odzwierzęce), w dalszym ciągu zaleca się aby ludzie, którzy są chorzy na COVID-19 ograniczyli kontakt ze zwierzętami towarzyszącymi i innymi zwierzętami.

Podczas obsługi i dbania o zwierzęta zawsze powinny być stosowane podstawowe zasady higieny To obejmuje mycie rąk przed i po przebywaniu w obecności zwierząt lub ich obsługi, ich jedzenia lub zapasów, jak również unikanie całowania, lizania lub dzielenia się jedzeniem.

Kiedy to możliwe, ludzie którzy są chorzy na COVID-19 powinni unikać bliskiego kontaktu ze swoimi zwierzętami towarzyszącymi i zapewnienie innej osoby do opieki nad nimi. Jeśli muszą opiekować się zwierzęciem, powinni utrzymywać dobre praktyki higieniczne i nosić maseczkę na twarz, jeśli to możliwe. Zwierzęta należące do osób zarażonych COVID-19 powinny być utrzymywane w pomieszczeniach zamkniętych tak często jak to możliwe a także w jak największym stopniu należy unikać kontaktu z nimi.

Co mogą zrobić krajowe służby weterynaryjne w odniesieniu do zwierząt domowych?

Służba zdrowia publicznego i służby weterynaryjne powinny współpracować przy użyciu podejścia One Health w celu wymiany informacji i przeprowadzania oceny ryzyka, gdy osoba z COVID-19 zgłosi kontakt ze zwierzęciem towarzyszącym lub innymi zwierzętami.

Jeżeli w wyniku oceny ryzyka podjęta zostanie decyzja o badaniu zwierzęcia towarzyszącego, które miało bliski kontakt z osobą / właścicielem zakażonym COVID-19, zaleca się stosowanie RT-PCR do badania jamy ustnej, nosa i kału / próbek z odbytu. Należy zachować ostrożność, aby uniknąć zanieczyszczenia próbek ze środowiska lub przez ludzi.

Zwierzęta z dodatnim wynikiem testu na COVID-19 powinny być trzymane z dala od zwierząt nie poddanych ekspozycji i należy w jak największym stopniu unikać kontaktu z tymi zwierzętami.

Czy istnieją jakieś środki ostrożności dotyczące żywych zwierząt lub produktów zwierzęcych?

Chociaż nie ma pewności co do pochodzenia wirusa COVID-19, zgodnie z zaleceniami WHO, jako ogólny środek ostrożności podczas wizyt na targach żywych zwierząt, mokrych targach lub targach produktów zwierzęcych, należy zastosować ogólne środki higieny. Obejmują one regularne mycie rąk mydłem i wodą pitną po dotknięciu zwierząt i produktów zwierzęcych, a także unikanie dotykania oczu, nosa lub ust oraz unikania kontaktu z chorymi zwierzętami lub zepsutymi produktami zwierzęcymi. Należy unikać wszelkiego kontaktu z innymi zwierzętami prawdopodobnie mieszkającymi na rynku (np. bezpieczne koty i psy, gryznie, ptaki, nietoperze). Należy podjąć środki ostrożności, aby uniknąć kontaktu z odpadami zwierzęcymi lub płynami na glebie lub powierzchniach sklepów i obiektów handlowych.

Standardowe zalecenia wydane przez WHO w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się infekcji obejmują regularne mycie rąk, zakrywanie łokciem ust i nosa podczas kaszlu i kichania oraz unikanie bliskiego kontaktu z osobami wykazującymi objawy chorób układu oddechowego, takie jak kaszel i kichanie. Zgodnie z ogólnymi dobrymi praktykami bezpieczeństwa żywności należy obchodzić się ostrożnie z surowym mięsem, mlekiem lub narządami zwierząt, aby uniknąć potencjalnego zanieczyszczenia krzyżowego niegotowanymi potrawami. Mięso zdrowego żywego inwentarza, które zostało przygotowane i podane zgodnie z dobrymi zasadami higieny i bezpieczeństwa żywności pozostaje bezpieczne do spożycia. Dalsze zalecenia WHO można znaleźć [tutaj](#).

Komisja Kodeksu Żywnościowego przyjęła kilka praktycznych wytycznych dotyczących stosowania i

wdrażania najlepszych praktyk w celu zapewnienia higieny żywności (Ogólne zasady higieny żywności Kodeksu, CXC 1- 1969), postępowania z mięsem (Kodeks praktyk higienicznych dla mięsa, CXC 58 - 2005) i kontroli wirusów w żywności (Wytyczne dotyczące stosowania ogólnych zasad higieny żywności do kontroli wirusów w żywności (CAC / GL 79-2012) i inne, z którymi można zapoznać się na [stronie internetowej Codex](#).

W oparciu o obecnie dostępne informacje, nie ma szczegółowych dowodów uzasadniających wprowadzenie dodatkowych środków sanitarnych w handlu międzynarodowym zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego dla krajów zgłaszających chorobę COVID-19 u ludzi. Podobnie, środki zaradcze dla materiałów opakowaniowych nie są potrzebne jako dodatkowe i ponad przestrzeganiem zasad podstawowej higieny, takich jak zapewnienie że są one czyste i wolne od widocznego zanieczyszczenia.

Jakie są międzynarodowe obowiązki władz weterynaryjnych w tym przypadku?

Zakażenie zwierząt wirusem COVID-19 spełnia kryteria nowej choroby ([emerging disease](#)).

W związku z tym wszelkie (przypadki) zakażenia zwierząt wirusem COVID-19 (w tym informacje o gatunku, testach diagnostycznych i odpowiednie informacje epidemiologiczne) należy zgłaszać do OIE zgodnie z Kodeksem zdrowia zwierząt lądowych OIE.

Ważne jest, aby organy weterynaryjne były na bieżąco informowane i utrzymywały bliskie kontakty z organami zdrowia publicznego i osobami odpowiedzialnymi za dziką faunę i florę, aby zapewnić spójne i odpowiednie komunikaty o ryzyku i zarządzanie ryzykiem.

Ważne jest, aby COVID-19 nie prowadził do podejmowania niewłaściwych środków przeciwko zwierzętom domowym lub dzikim, które mogłyby zagrozić ich dobrostanowi i zdrowiu lub negatywnie wpłynąć na różnorodność biologiczną.

W niektórych krajach krajowe służby weterynaryjne wspierają podstawowe funkcje reagowania na zdrowie publiczne, takie jak badania przesiewowe i testowanie próbek kontrolnych i diagnostycznych od ludzi. Kliniki weterynaryjne w niektórych krajach wspierają również reakcję na zdrowie publiczne, przekazując niezbędne materiały, takie jak sprzęt ochrony osobistej i wentylatory.

Poradnik na temat weterynaryjnego wsparcia laboratoryjnego dla reakcji w zakresie zdrowia publicznego dla COVID-19 znajduje się na dole tego dokumentu.

Co robi OIE?

OIE kontaktuje się ze swoimi przedstawicielstwami regionalnymi i pod-regionalnymi. Delegaci OIE z Państw Członkowskich, [Grupa Robocza OIE ds. dzikiej fauny i flory](#), jak również [FAO](#) i WHO, aby zebrać i udostępnić najnowsze dostępne informacje. OIE ściśle współpracuje ze swoją siecią ekspertów zaangażowanych w trwające badania dotyczące źródła choroby. Plotki i nieoficjalne informacje są również codziennie monitorowane.

OIE zmobilizowała kilka technicznych grup roboczych („grupy ad hoc”) w celu zapewnienia doradztwa naukowego w zakresie priorytetów badawczych, bieżących badań i innych implikacji COVID-19 dla zdrowia zwierząt i weterynaryjnego zdrowia publicznego, w tym oceny ryzyka, zarządzania ryzykiem, i komunikacja ryzyka. OIE opracowało również wytyczne wysokiego szczebla dla laboratoriów weterynaryjnych współpracujących z publicznymi służbami zdrowia w celu wsparcia testowania próbek ludzkich na obecność COVID-19.

OIE wprowadziło system koordynacji incydentów w celu koordynacji tych działań.

Biorąc pod uwagę podobieństwa między COVID-19 a pojawieniem się innych ludzkich chorób zakaźnych na styku ludzi i zwierząt, OIE współpracuje ze swoją Grupą Roboczą ds. Dzikiej fauny i flory i innymi

partnerami w celu opracowania długoterminowego programu pracy, który ma na celu lepsze zrozumienie dynamiki i ryzyka wokół handlu dziką fauną i florą oraz konsumpcji, z myślą o opracowaniu strategii mających na celu zmniejszenie ryzyka przyszłych zdarzeń ubocznych.

Więcej informacji:

Wyniki grupy ad hoc OIE na temat interfejsu człowiek-zwierzę w COVID-19

Nieformalna grupa doradcza OIE ds. COVID-19 i zwierząt na bieżąco informuje OIE o dochodzeniach dotyczących potencjalnej roli zwierząt i innych istotnych kwestii.

Protokół konsultacji z nieformalną grupą doradczą OIE w sprawie COVID-19 i zwierząt:

- [1-sze połączenie 31 stycznia](#)
- [2. połączenie 2 marca](#)
- [3. połączenie 19 marca](#)
- [4. połączenie 31 marca.](#)
- Poradnik na temat weterynaryjnego wsparcia laboratoryjnego dla reakcji zdrowia publicznego na COVID-19 ([angielski](#) - [arabski](#) - [rosyjski](#))
- [5 połączenie 7 kwietnia](#)

Nadzór i zdarzenia u zwierząt

Kraje członkowskie OIE na bieżąco informują OIE o wszelkich badaniach lub wynikach badań dotyczących zwierząt:

- Nadzór nad zwierzętami w Chinach: [aktualizacja Chin \(5/02/2020\)](#).
- Pozytywne wyniki testu SARS-CoV-2 na psach w Hongkongu: [raport następczy nr 1 \(09.03.2020\)](#), [raport następczy nr. 2 \(16.03.2020\)](#), [raport następczy nr. 3 \(23.03.2020\)](#)
- Pozytywny wynik testu SARS-CoV-2 u kota w [Belgii](#) (28.03.2020)
- Pozytywny wynik testu SARS-CoV-2 u tygrysa w [USA](#) (06.04.2020)

Badania i rozwój

[Skoordynowany globalny plan badań dla COVID-19](#) (Światowe Forum Badań i Innowacji WHO).

Komunikacja

- [Oświadczenie WVA-OIE](#)